

פרשת בהעלותך

ויעש כן אהרן אל מול פני המנורה העלה נרותיה כאשר צוה ה' את משה.

פירוש רש"י על ויעש כן אהרן, להגיד שבחו של אהרן שלא שינה. הקושיא ידועה, מה הרבותא בזה שלא שינה, וכי סלקא דעתך שלא יעשה אהרן מה שצוה לו הקב"ה.

והנה, הילקוט שמעוני מבאר הפסוק בתהלים על כן לא יקומו רשעים במשפט. אמר הקב"ה לרשעים, אני בראתי העולם ב"כן" שנאמר בששת ימי בראשית ויהי כן, אבל אתם לא אמרתם "כן" שנאמר ולב כסילים לא כן. ודברים צריכים ביאור.

ויש לפרש דבכל העשיות של ששת ימי בראשית נאמר ויהי כן, ורק אצל עשיית האור לא נאמר ויהי כן אלא ויהי אור. ואומרים חז"ל שבאמת לא היה "כן", מפני הרשעים שלא זכו באור ההוא של מעלה וגנוז לצדיקים לעתיד לבוא. ולפי זה מבואר הילקוט שמעוני, אני בראתי העולם ב"כן", דהיינו אף ביום הראשון בעשיית האור, רק ואתם לא אמרתם "כן", כלומר אתם גרמתם שלא נכתב ויהי כן מפני שאין אתם ראויים לכך.

והנה, איתא בספרי שאהרן בכוונת המנורה משך האור הגנוז לבית המקדש. וזהו מה שפירש רש"י על ויעש כן אהרן להגיד שבחו שלא שינה, כלומר בכוונתו הקדושות האיר את האור הגנוז, ונמצא שלא שינה ה"כן", והוי כאילו נאמר גם אצל האור "ויהי כן". וזהו ויעש כן, להגיד שבחו שלא שינה.

(חנוכת התורה)

אלדד ומידד מתנבאים במחנה.

רש"י מפרש שהיו מתנבאים משה מת יהושע מכניס. ויש לבאר על דרך רמז, שגבי משה כתיב כי מן המים משיתיהו, ואם היה נכתב כי ממים משיתיהו היו הראשי תיבות של "ממים" משה מת יהושע מכניס. אך עתה אות "נ" ואות "ה" מפסיקים. וזה הוא שכתב מתנבאים ב"מחנה", דהיינו מח נ"ה, רצה לומר שהיו מוחים נ"ה ועכשיו הראשי תיבות כסדרן, "ממים" משה מת יהושע מכניס.

(חנוכת התורה)